

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

ČESKÉ HODNOTY - o toleranci, víře, hodnotách a duchovním rozměru českého člověka
On-line rozhovor s JANEM SOKOLEM

6. února 2009 11:00-12:00 hod., webové stránky týdeníku Respekt

Diskutovat na téma směřování české společnosti mezi lety 1968-1989 i potřebné kritické reflexe současné české společnosti, českých hodnot, tolerance, víry a duchovního rozměru českého člověka jste mohli s Janem Sokolem, filosofem, pedagogem a publicistou.

Jan Sokol (*1936) se vyučil a pracoval jako zlatník, později mechanik. Maturoval v roce 1958, od roku 1963 dálkově studoval matematiku na MFF UK. V letech 1964-1990 pracoval jako programátor, později vedoucí výzkumný pracovník ve VÚMS Praha na vývoji základního software. V tomto oboru publikoval několik knih a desítky odborných článků. Byl poslancem Federálního shromáždění za Občanské fórum a místopředsdou Sněmovny národů, předsdou poslaneckého klubu OF a parlamentní delegace v Evropském parlamentu (1990-1992). Od roku 1991 přednášel filosofii, antropologii a religionistiku na Pedagogické a Filosofické fakultě UK a od roku 2000 na Fakultě humanitních studií UK. V roce 1997 byl jmenován poradcem ministra školství, od ledna do července 1998 pak byl ministrem školství ČR. V listopadu 2000 byl jmenován profesorem, obor „Filosofie výchovy“ a následně zvolen děkanem Fakulty humanitních studií UK (2000-2007).

Přeložil řadu zejm. filosofických knih a publikoval v mnoha časopisech. Zabývá se hlavně filosofickou antropologií, dějinami náboženství a antropologií institucí. V zimním semestru 2008/09 přednášel na téma Etika a lidská práva na CSWR, Harvard University, Cambridge (MA). (Zdroj: www.fhs.cuni.cz)

On-line rozhovor navazuje na cyklus diskusí pořádaných Masarykovou univerzitou, Divadlem Husa na provázku a občanským sdružením DIALOG centrum, o.s. pod názvem "KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách", který je věnován reflexi současné české společnosti u příležitosti dvacátého výročí listopadových událostí roku 1989 a poběží od listopadu 2008 do listopadu 2009. Cyklus začal 8. listopadu 2008 diskusí "Prolog s Václavem Havlem". Více na www.usvitvcechach.cz.

(On-line rozhovor je hodinový, je tedy časově ohraničen, proto výběr dotazů a také rozsah odpovědí je na odpovídajícím. Rozhovory podléhají pravidlům diskusního fóra uvedeným v obchodních podmínkách.)

Pane profesore, mají lidé víru v budoucnost, zájem o nadosobní hodnoty, věci veřejné a kultivovanou občanskou společnost? Čím se společnost rozvíjí, bohatne a kultivuje?

Kabinet Havel ()

Do druhých lidí nevidím, ale zájem o obecné věci bych nepodceňoval: skoro každý nadává na politiku. A přece se společnost nějak rozvíjí a vcelku asi bohatne. To pro mě nemusí být to hlavní, ale těší mě, že k tomu mají lidé příležitost. A o to větší cenu má, když se aspoň někteří kultivují, projevují jistou citlivost vůči tomu, co se děje kolem.

(Odpovězeno: 06.02.2009 10:49) Jan Sokol

Kam podle Vás směřuje česká společnost? Jaká bude její perspektiva a budoucnost v následujících dvaceti letech?

Kabinet Havel ()

Křišťálovou kouli nemám. Česká společnost je dnes lépe zabezpečena než kdykoli v minulosti, zejména díky Evropské unii, která občas dokáže umravnit i případné úlety politiků. Budoucnost vždycky trochu záleží na štěstí, ale právě dnes ji máme v rukou daleko víc než ji kdy naši předkové měli. I Česká republika a česká společnost mohou ovlivnit, zda si Evropa povede i dál tak dobře, jako si vedla v minulých padesáti letech, anebo zda na všechno zapomene a vrátí se ke starým sporům a k národnímu sobectví.

(Odpovězeno: 06.02.2009 10:51) Jan Sokol

Dobrý den pane profesore, myslíte si, že jsou české hodnoty nějak unikátní a odlišné od jiných národních (např. slovenských, francouzských, ...) nebo nadnárodních hodnot (např. evropských)? Co se vlastně skrývá pod tzv. českými hodnotami a ke komu/k čemu se vztahují? Děkuji za odpověď.

Markéta Gerhartová ()

Zdá se mi, že jako Češi a Moravané máme pevnější vztah k zemi, ke krajině, k místu, dokonce silnější než k vlastnímu jazyku a kultuře. Jsme typicky usedlá společnost a zemědělská minulost je v nás možná silnější než jinde – se všemi silnými i slabšími stránkami.

(Odpovězeno: 06.02.2009 10:52) Jan Sokol

Co dělá s lidmi a z lidí systém založený na strachu a apatii?

Kabinet Havel ()

Ruší společnost tím, že ji atomizuje, likviduje elementární důvěru mezi lidmi. Při setkání s neznámým člověkem platí ve slušných společnostech předpoklad, že i tohle bude asi slušný člověk. U nás stále často platí: „Toho neznám – to bude gauner!“ Něco jako "presumpce viny".

(Odpovězeno: 06.02.2009 10:53) Jan Sokol

Přeji pěkný den. Ptám se Vás jako wikipedisty. Pokládáte za dobrý nápad návrh zakladatele Wikipedie Jimmyho Walese, že by všechny příspěvky od anonymů či nováčků musely projít před zveřejněním kontrolou a schválením od správců? Více např. zde: http://technet.idnes.cz/navrh-na-kontrolu-textu-wikipedie-pred-zverejnenim-narazil-na-odpor-liq-sw_internet.asp?c=A090127_130838_sw_internet_vse

Vojtěch ()

Anglická nebo německá Wiki už je ve stavu, kdy by se asi měla trochu chránit. Úplná volnost je sice skvělá škola praktické svobody, ale většině čtenářů záleží už víc na tom, aby tam byly spolehlivé věci. Česká si může ještě chvíli počkat.

(Odpovězeno: 06.02.2009 10:55) Jan Sokol

Pane profesore, myslíte, že česká společnost někdy vyjde z marasmu materialistických hodnot, nebo jsme bohužel jen předběhli Evropu? A co si myslíte o úbytku něčeho, co bych nazval svébytností a hrdoostí na vlastní původ či patriotismem? Tím je možná poznamenán i cyklus Kabinet Havel - Úsvit v Čechách, ačkoliv probíhá na Moravě a možná se myslí Česko. Nepropadá se naše společnost v nově získané svobodě do uniformity?

Petr K. ()

Všichni zápasíme se svobodou a učíme se s ní teprve žít. Materialistické hodnoty tu vždycky byly, jen jsou dnes možná víc na očích. Duchovní život je asi těžší, ale o to cennější. Uniformita je také obecný problém masové doby, ovšem také výzva pro každého, kdo se jí dokáže ubránit – ne trucem, ale uvědomělou pevností. Hrdost v historii napáchala možná víc škod než užitku, ale jistě osobní pevnosti se musíme učit. Naopak každý šovinismus je opak téhle pevnosti.

(Odpovězeno: 06.02.2009 10:56) Jan Sokol

Dobrý den pane profesore, chtěla bych Vás především pozdravit jako Vaše bývalá studentka. Moje první a prostá otázka je, jak se Vám daří? Také jsem se chtěla zeptat, jaký je osud českého překladu knihy La foi jurée? A otázka k tématu: Myslíte si, že hodnoty a morálka české společnosti se změní časem s tím, jak budou přicházet nové generace nezasazené komunismem? Zajímalo by mě, co si myslíte o "odbourávání" nebo mizení chování, jednání a hodnot, které tady vznikly během komunistického režimu. Považuju je totiž za jeden z největších problémů naší společnosti a za příčinu spousty vážných potíží této společnosti. Děkuji Vám za odpověď a přeju Vám jen to dobré.

Mgr. Barbora Kalná (barbora.kalna@pepsiamericas.com)

Díky, mám se dobře a jsem rád, že jsem zase doma. Nevěřím na automatický pokrok, na to, že by „se“ něco napravilo jen časem. Napravit to musíme my – nejprve v tom, že si tohle všechno prostě přiznáme a nebudeme to tolik svádět jen na komunismus. Víte, že k němu nemám velké sympatie, ale není to jen v něm. Ostatně vždycky platí, že je důležitější stavět než "odbourávat".

(Odpovězeno: 06.02.2009 10:58) Jan Sokol

"Zdá se, že málokdy v poslední době dával společenský systém tak otevřeně a bez zábran příležitost uplatnit se lidem ochotným hlásit se kdykoli k čemukoli, pokud jim to přináší užitek; lidem bezzásadovým a bezpáteřným, ochotným z touhy po moci a osobním prospěchu udělat cokoli..." píše v roce 1975 Václav Havel Gustavu Husákovi. Změnil se v tomto nějak společenský systém? Kabinet Havel ()

Ano. Změnil se v tom, že přinejmenším na nižších úrovních, ve firmách atd. se vyžadují určité schopnosti, třeba pracovní nasazení, loajalita a dokonce i poctivost. Potíž vzniká na té nejvyšší úrovni, kde – zdá se mi – jsou na prvním místě schopnosti řekněme mediální. Ale i mediální obrazy politiků je třeba brát hodně kriticky, někdy jsou to spíš karikatury.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:00) Jan Sokol

Dobrý den, rád bych se zeptal, kde se podle Vás bere ona všeobecná, naši zemi prostupující nespokojenost. takové to "remcání". Neboť navenek je Česko skoro "bezchybné" (až na absenci moře). Život je zde bezpečný, je zde čisto, lidé mají práci, zdravotnictví, školství, vše funguje dovolím si říct na výbornou. Řidiči jsou zde tolerantní, mladší vůči starším těž, zkrátka Ústava je žita. Rozepisuji to úmyslně. Domnívám se totiž, že projev organismu na venek je nejiný, tzn. totožný, jako organismus uvnitř. Jinými slovy nelze oddělit projevující se od projevovaného. Stručněji řečeno, proč člověk nadává, když se má dobře? Odpovědí je jistě více, zajímá mě však Váš názor. Děkuji a přeji pevné zdraví. Jiří Matějček

Jiří Matějček (ruchadlovci@centrum.cz)

Pravé remcání, ne vyhecované nějakou kampaní, můžete konec konců brát jako takový náš způsob zájmu o veřejné věci. Vaše hodnocení poměrů v Česku je pěkný projev člověka, který se nebojí říkat, co si myslí

– i když by mu za to jiní vynadali. Sdílím s Vámi názor, že běžné české sebehodnocení je buď hubování a fňukání, anebo pak nesnesitelná nabubřelost. Ale konec konců nejvíc záleží na tom, co s těmhle svými návyky dokážeme.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:02) Jan Sokol

Co je dnes základním principem společenského uplatnění? Jací lidé se dostávají do popředí? A jak tomu bylo před rokem 1989?

Kabinet Havel ()

Před rokem 89 byla na začátku bianco vstupenka – „červený řidičák“, kterým se člověk vzdal své nezávislosti. Jinak každá společnost podporuje společenské lidi, lidi s kontakty a s vyřídilkou, kteří to s druhými umějí. Díky zvláštní optice médií vznikají nové kategorie „celebrit“ a „lidí v popředí“: člověk se dnes může proslavit svými skandály, jako podvodník nebo zločinec velkého formátu. Dokonce i umělci se "zviditelňují" skandály.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:06) Jan Sokol

Politický režim před rokem 1989 v lidech systematicky aktivizoval a rozvíjel to nejhorší - sobectví, pokrytectví, lhostejnost, zbabělost, strach, rezignaci, touhu osobně ze všeho vyklouznout bez ohledu na obecné následky. Je to v nás pořád zakořeněné nebo jsme se toho během dvaceti let zbavili?

Kabinet Havel ()

Neřekl bych, že minulý režim „aktivizoval to nejhorší“, ale ve vašem výčtu mi chybí závist, kterou ten režim skutečně pěstoval. A právě podezřívavost a závist – obávám se – stále přežívají.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:07) Jan Sokol

Čím se doba uplynulých dvaceti let mezi lety 1989 a 2009 zapíše do paměti společnosti?

Kabinet Havel ()

Jako nejrychlejší podstatná společenská proměna bez násilí.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:08) Jan Sokol

Pane profesore, co bylo uděláno pro mravní a duchovní obrodu společnosti po změně režimu v roce 1989?

Kabinet Havel ()

Téhle otázce moc nerozumím. Různí lidé pro to ledacos udělali a dělají, ale pokud se tím "bylo uděláno" myslí stát a vláda, ty přece žádnou obrodu dělat nemohou. Chvála Bohu to už dnes také vědí.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:09) Jan Sokol

Pane Sokole, mají Češi nějaký svůj specifický, v těchto končinách vzniklý (zrozený) filosofický směr?

Pavel Jiráček ()

Dobrá otázka. Myslím, že nemáme – a právě tím jsme skuteční Evropané. Naše myšlení formovala hlavně německá filosofie, tu zase anglická, francouzská a latinská a staří Římané o sobě říkali, že se všechno naučili v Řecku. A od Řeků víme, že se učili v Egyptě... Tohle je ta pravá Evropa, ne šovinistické vytahování jedněch na druhé.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:11) Jan Sokol

Vidíte pane profesore ve filosofii plnohodnotnou alternativu k náboženství?

T. Fořt ()

Díky za důležitou otázku. Určitě ne: filosofie není náboženství, nýbrž pokus vyznat se ve světě vlastními silami. Je důležitá, když si lidé nevědí rady – a než přijdou na to, že se vlastními silami nenarodili a že se tedy mají napřed naučit děkovat, jak to hezky řekl Heidegger. Tohle náboženství už vědí.
(Odpovězeno: 06.02.2009 11:13) Jan Sokol

Dobrý den, pane profesore, stručně: co si myslíte o Páralově větě, že "Nejdůležitější v životě je láska"? (Nikoli ve smyslu patetickém - zamilovanost atd., ale jako obecná hodnota v životě, jako absence pocitu deprivovanosti v sociální/vztahové/emoční sféře..). Děkuji předem za postřeh a přeji mnoho štěstí.
ufo ()

Nejenom v životě jednotlivého člověka, ale i každá společnost žije z toho, že (aspoň někteří) lidé "mají radost ze štěstí druhých", jak lásku charakterizoval Leibniz. Dodržování pravidel nestačí.
(Odpovězeno: 06.02.2009 11:16) Jan Sokol

Dobrý den pane profesore.

- 1. Musím Vám za sebe, a možná i za jiné, poděkovat za Vaše příkladné morální postoje a také za řadu Vašich příspěvků literárních, které nám-laikům velmi srozumitelnou formou přibližují a vysvětlují některé filosofické a obecné problémy.**
- 2. Domnívám se, že dnešní česká společnost se svými názory a svým chováním přece jenom poznatelně liší od společností v sousedních zemích. Nelze si nevšimnout toho, že my Češi jsme ve své většině v průběhu minulých staletí ztratili některé žádoucí vlastnosti jako: víru ve vyšší ideály nežli jenom v hmotný blahobyt, důvěru ve vlastní elitu a v autority vůbec, pokoru, dobré znalosti, kritický pohled a jistou hrdost na své vlastní dějiny aj.). Navíc jsme podle statistik asi rekordními bezvěrci světa. Já mám tendenci si to vše dávat do souvislosti.**

I když například Poláci jsou velmi silní v katolické víře, ale také mají své problémy s morálkou.

Prosím Vás o Váš názor a děkuji.

Ivan Šmíd (ivan.smid@seznam.cz)

Na to je těžká odpověď. Proč si myslíme, že Češi jsou horší "materialisté" než jiní - když se sami jako "materialisté" necítíme? Protože se to píše v novinách? Protože to říkají výzkumy veřejného mínění? Jenže ani ty nevidí lidem do duší a ptají se jako kdyby šlo o číslo bot. Mám dceru provdanou ve Francii a nezdá se mi, že by to tam bylo tak moc jiné. Byl jsem teď půl roku v USA, kde to trochu jiné je, ale asi bych s nimi neměnil. Takže sám tyhle údaje беру s rezervou, protože se mě zase tolik netýkají.
(Odpovězeno: 06.02.2009 11:19) Jan Sokol

Dobrý den, pane profesore. Jaký je Váš názor na vztah Čechů ke svobodě, k politické svobodě? Jaké poučení si můžeme vzít z minulosti a jak byste z tohoto hlediska zhodnotil dnešní situaci?

Lenka Kolaříková (lenka84@centrum.cz)

Nejenom Češi rychle zapomínají a svoboda se nám dnes zdá samozřejmá, dokonce si myslíme, že na ni máme právo. To je těžký a nebezpečný omyl. Starý Thukydidés napsal, že lidé, kteří si své svobody nehledí, určitě o ni přijdou.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:24) Jan Sokol

Dobrý den, víte o existenci první internetové NÁRODNÍ DATABÁZE OBČANSKÝCH PODNĚTŮ ? Už téměř 5 roků je na serveru podnety.cz . Politici ji nemají příliš rádi. Dokážete odhadnout proč?

Arnošt Bednář (podnety@podnety.cz)

Díky za informaci, tohle jsem nevěděl a určitě se na ni podívám. Ale dřív bych se radši zdržel úsudku, proč ji politici nemilují.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:26) Jan Sokol

Dobrý den, jaký je Váš názor na tzv. Bílou knihu terciálního vzdělávání ministra Lišky a jak by na její možné zavedení měla nyní akademická obec, například studentstvo reagovat? Děkuju za odpověď

Karel Makous ()

Nadšený z ní nejsem. Jsou tam věci, které stojí za úvahu, ale je šitá horkou jehlou a kromě toho je v ní řada věcí po mém soudu vyloženě špatných. Snaha podřídit VŠ zase státu a ministerstvu je velmi krátkozraká - takhle "racionalisticky" kdysi uvažoval Josef II. a způsobil rakouským školám velké škody. Za 50 let se všecko muselo vracet zpátky, do opačného extrému. Představy o správních radách jsou - obávám se - iluze. Volený rektor nebo děkan má na škole úplně jinou autoritu než jmenovaný "manažer". BK se nezmiňuje o kvalitě škol (což by měla být starost ministerstva), vědu chce hodnotit podle hospodářského užitku, vůbec nemluví o tom, jak se bude reprodukovat učitelský sbor. Navíc ve chvíli, kdy stát poprvé snížil dotaci na studenta, chce dotovat i soukromé školy. Takže pevně doufám, že takhle to v zákoně nebude. Protože jde o vážnou věc, měli by ji i studenti číst a věcně kritizovat, ne jen dělat gesta. I když někdy jsou dobrá i jen gesta.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:28) Jan Sokol

Vážený pán profesor, svojou pracou, kritickým myslením a postojmi rozvíjate filozofiu výchovy nielen na škole , ale celé desaťročia i v spoločnosti tak, že už roky to všetko presahuje české hranice.:)Život myšlienky, odkaz prof.Patočku, vedie tiež po ceste hľadania pravdy poznávaním objektívnej skutočnosti.Václav Havel už za čias disentu tvrdil, že jediné východisko z morálnej krízy spoločnosti je morálne riešenie problémov.Dovolím sa Vás opýtať ako filozofa,pedagóga a publicistu: Ak sa hovorí o osobnostiach kultúrneho a spoločenského života (českých) dejín, ktoré sa podieľajú na trvalých hodnotách v nich, akú mieru a význam prikladáte verejnej sebareflexii ich vlastných životných omylov do filozofie výchovy budúcich generácií? Stačí len tichá ľútosť a je to ľútosť dokonalá, napr. v porovnaní s pohľadom teologickým?Vďaka za odpoveď a želám Vám ešte veľa tvorivých síl .

Sylvia Frankovská (vizia@vizia.sk)

Problém morálky v politice a politiky v morálce je hodně, hodně složitý. Velké historické postavy hrají velice důležitou roli vzorů, hlavně pro děti. Dospělí ale mají vidět i jejich omezení a chyby, protože žádný člověk není dokonalý. Klanět se člověku je modloslužba. Ale co dnes nejvíc chybí - zdá se mi - je nějaká orientace do budoucnosti. Nevíme, co bychom chtěli, co máme a co nemáme. Mladí lidé budou potřebovat mnoho vědomostí, ale také odvahy a fantazii, nejen uměleckou.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:42) Jan Sokol

Dobrý den, myslím že naše společnost potřebuje zažít otřes středního řádu (méně než bolševismus, více než vyřazení hokejového týmu z MS) aby ji probral ze spokojeného zimního spánku. Výsledek je pak sice riskantní (re sídliště Janov) ale aspoň se něco začne dít... Chcete se k tomuto jako katolický konzervatívec vyjádřit?

Tomáš H (tomhyjanek@yahoo.com)

Vypadá to tak, a nejen v Česku. Všude na světě "obrůstáme tukem", jak říká Bible, myslíme si, že nám všechno patří a že můžeme dělat co nás napadne. Staří tomu říkali hybris a věděli, že po ní přijde pád. Jen mi není jasné, zda si něco takového může člověk přát. Ale k "otřesu" toho druhu, jaký smetl počátkem 90. let zkorumpované italské politické strany, to - obávám se - směřuje i tady. Varující ovšem je, že ty nové italské strany nejsou o moc lepší. Finanční krize je asi málo.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:50) Jan Sokol

Pane Sokole, nakolik má podle Vašeho názoru docházet k provázání politiky s filosofií, tedy vztahy filosofů s politiky a současně také s osobnostmi z kultury?

Josef Filip ()

Politika znamená rozhodování a to je něco hodně jiného než filosofie. Dobré filosofické vzdělání ovšem učí myslet vlastní hlavou i poučit se z toho, co už vymysleli jiní. A politik by určitě měl být vzdělaný člověk, nejenom si přilepit nějaký titul. Na rozdíl od rozšířené pověry byli i z filosofů dobří politici - třeba Marcus Aurelius nebo Masaryk - ale jsou to spíš výjimky. Politikům by asi prospělo, kdyby víc komunikovali v téhle oblasti, protože by museli začít přemýšlet v delším časovém horizontu než do příštích voleb. To je něco, co v současné politice zoufale chybí.

(Odpovězeno: 06.02.2009 11:58) Jan Sokol

Dobrý den pane profesore, v souvislosti s Vaší stáží v USA by mě aktuálně zajímalo krátké srovnání hodnotového žebříčku USA (materialismus či státní náboženství?) x ČR (domnělý "ateismus"). Myslíte si, že se z amerického vlastenectví máme učit? Děkuji a přeji pevné zdraví Š.Malík ()

To se moc těžko srovnává. Americká společnost je dodnes společnost lidí, kteří si ji svobodně vybrali, kteří tam odešli a "udělali si" USA. To je v Evropě jinak. Američané jsou vlastenci a stát je jejich. Jsou poměrně přímočaří, zdvořilí, ale moc se nepřetvařují. Také americké křesťanství je svobodnější a hodně rozmanité. Státní náboženství to určitě není, ale když president nakonec řekne "God bless America", myslí to většina přítomných vážně.

(Odpovězeno: 06.02.2009 12:05) Jan Sokol

Jak může být filozofie (spolu s osobnostmi naší současné filozofie) "prospěšná" současné společnosti? Není třeba "více napnout plachty" v okamžiku, kdy popularita církví je nižší? Karla Šafaříková ()

Jádrem náboženství je oddanost Bohu i bližním, kdežto jádrem filosofie je kritika. To je veliký rozdíl. V dobách skutečné nouze hledáme opory a ochranu. Kdežto v dobách zmatení, kdy lidé nevědí kudy kam a přitom jim (nám) vlastně nic moc nechybí, cítí hodně lidí potřebu hledat si cestu sami - a to bez filosofie nemůže dobře dopadnout.

(Odpovězeno: 06.02.2009 12:11) Jan Sokol

Dobrý den pane profesore, všiml jste si někdy, že na společenskou otázku: "Jak se máš(te)" spustí většina lidí lamentace. Lidé se obávají říci, že jsou šťastní, daří se jim dobře, jsou zdraví, apod.. Je to snad národní rys? Nebo je to pud sebezáchovy, obava ze závisti? Nevím. Co si o tom myslíte? xiha (xiha@seznam.cz)

Za komunistů se na to říkal vtíp: "Jak se máš?" - "Dobře." - "Tak to musíš bejt pěkná svině." Kdoví, kde se to bere. Jako kdyby mít se dobře byla nějaká neřest. Nicméně se mi zdá, že pomalu přibývá lidí, kteří otevřeně řeknou, že se mají dobře - a není to jen fráze. Na druhé straně kdyby všichni začali říkat, jak se jim báječně vede, byla by to stejná nuda.

(Odpovězeno: 06.02.2009 12:20) Jan Sokol

Dobrý den pane profesore. Proč se veřejnost nezajímá o věci veřejné ? (na komunální úrovni téměř všude existuje alternativa ODSSSD...) a proč veřejnoprávní média nečiní tak, aby motivovala zájem veřejnosti o věci veřejné ? (autocenzura na každém kroku ...) Přeji Vám pevné zdraví a vše dobré.

Vladimír Skála (Váš student)

To opravdu nevím, ale Vy i já se aspoň trochu zajímáme, takže to tak úplně asi nebude. Je ale rozdíl "zajímat se" a naučit se veřejné věci ovlivňovat. V demokracii to asi nejde jinak než tlakem politických stran a skupin, a kdo chce veřejné věci ovlivnit, musí ledacos překousnout, musí si hledat spojení, rozvažovat co za co a podobně.

(Odpovězeno: 06.02.2009 12:27) Jan Sokol

Odkaz: <http://respekt.ihned.cz/rozhovory/c1-35757060-s-janem-sokolem-o-ceskych-hodnotach>